

Фабріціо РОМАНО,

Надзвичайний і Повноважний Посол Італії в Україні



— Той, хто не цінує життя — на нього не заслуговує, саме так вважав великий митець та філософ Леонардо да Вінчі. Проте ці слова аж ніяк не стосуються його співвітчизників. Смак до життя, ось що характеризує італійців. І він проявляється в усьому — величчю та красі міст, насолоді їжею та вином, прагненні до свободи та, звичайно, у захопленні різними видами мистецтва. Адже внесок, який зробили італійці у розвиток кіно, живопису, скульптури та музики, важко переоцінити.

Наш співрозмовник — Надзвичайний і Повноважний Посол Італії в Україні Фабріціо Романо. Пане Посол, експерти оцінюють товарообіг між нашими країнами за 2012 рік приблизно у 6 млрд дол., які основні продукти експорту та імпорту між нашими країнами?

— Італія імпортує з України головним чином металургійну продукцію, можна сказати, 33–34% імпорту — це напівфабрикати із заліза і сталі, продукти сільського господарства, трохи менше — камені типу мармуру та шкіра. Основу нашого експорту в Україну становлять меблі, нещодавно ми відкрили дві виставки («Інтер'єр-меблі» зокрема). Також вагомою часткою експорту є промислове обладнання, одяг, взуття, побутова техніка, сантехніка та меншою мірою — хімічна, фармацевтична продукція та пластмаса.

— У лютому 2012 року наші країни підписали Угоду про розвиток взаємовідносин у сфері судноплавства. Як це вплинуло на обсяги та розвиток торгівлі між нашими країнами?

— Угода про судноплавство та морський торговий транспорт між Італією та Україною є важливим інструментом для розвит-

ку торгових відносин між нашими країнами. Цей документ заміння Угоду, підписану ще в радянські часи, між Італією та Радянським Союзом та регулює наші відносини з Україною у цьому плані відповідно до сучасних викликів. Такі зв'язки мають велике значення для розвитку галузі морського судноплавства, і завдяки своїм портам на Чорномор'ї Україна є для нас дуже важливим партнером у цьому напрямі.

— *Пане Посол, банківська сфера є однією з найбільш важливих секторів італійської економіки, а як італійські банкіри почувають себе в Україні?*

— Як ви знаєте, в Україні працюють зі значними інвестиціями головні банки Італії «Унікредит», який представлений банком «Укрсоцбанк», та «Інтезасампауло» — банком «Правекс Банк». Я думаю, було б нечесно стверджувати, що все добре і в цих банків не виникає проблем в Україні. Але, незважаючи на складнощі, які завжди існують, італійські представники обох банків вважають, що Україна володіє потенціалом, що при обережному і спрямованому на зміцнення бізнесу підході можна знайти можливість для зростання. Тому вони мають намір залишатися в країні і працювати разом з українськими партнерами.

— *Пане Посол, офіційно Італія є домівкою для понад 200 тисяч українців. Яким є внесок українців у розвиток італійської економіки та яким є ставлення до наших співвітчизників в Італії?*

— Цілком вірно. В Італії живе дуже велика громада українців (офіційно майже 200 тисяч українців, думаю, що насправді ця кількість більша). Українська спільнота в Італії відіграє важливу роль для нашої економіки. Мова йде про еміграцію, яка виникла здебільшого через соціально-економічні причини, серед яких відсутній політичний фактор, але, вважаю, що українська громада почала відігравати і політичну роль, тому що італійці поважають українців. Еміграція це, напевно, не те слово, — є присутність українців в Італії після розпаду Радянського Союзу. Через 20 років мені справді легко стверджувати, що ваша громада серед тих, хто інтегрував найкращим чином як із соціального, так і з культурного погляду. Можна сказати, українці зарекомендували себе як представники одного із найбільш продуктивних, миролюбивих та трудолюбивих народів. Італійці дуже задоволені присутністю українців. Звичайно, все розпочалося 20 років тому, коли з України емігрували здебільшого жінки на сезонні роботи, сьогодні ж Італія стає престижним напрямом для тих представників українського суспільства, які володіють здебільшого професійною та культурною кваліфікацією.

— І ставлення італійців до українців є позитивним?

— Дуже позитивним.

— *Пане Посол, Італія є таким бажаним місцем для багатьох туристів і хочеться вірити, що українці не є виключенням. Як Ви оцінюєте динаміку туристичних та бізнес-візитів українців до Італії?*

— Так, ми говорили про українців, які працюють в Італії, але нашу країну відвідує велика кількість туристів. Туризм — це одна з найприбутковіших сфер в Італії, це ж як промисловість для нас, індустрія. Тому можна уявити, наскільки стратегічно важливим є для нас залучення туристичних потоків до нашої країни. Я б сказав, що з економічного погляду — це наша першочергова мета. Весь колектив Посольства докладає чималих зусиль для якісної та оперативної видачі віз. Ми видаємо близько 60 тисяч віз щороку, 70% з яких — туристичні. Ми робимо все можливе для спрощення цієї процедури. Звичайно, є дуже багато законодавчих нюансів, закон є закон, проте ми робимо все, щоб українському туристу було якомога легше отримати візу. Нині мені вдалося розширити візовий відділ, хоча це було дуже важко, як ви знаєте, проблеми з ресурсами зараз в усіх. Багато громадян України визнали, що за останні місяці розгляд документів помітно пришвидшився. Маю сказати, що й кількість туристів збільшилась приблизно на 20%, що є позитивною тенденцією. Я скористаюсь нагодою поінформувати, що раніше всі, хто бажав поїхати до Італії, мали прибути до Києва. Зараз ми відкрили нові пункти у великих містах України, куди можна передати пакет документів для отримання візи.

— *Дуже приємно це чути. Як відомо, геніальний український письменник Микола Гоголь жив деякий час у Римі, саме там він створив такі свої шедеври, як роман «Рим» та всесвітньо відомі «Мертві душі». Я знаю, що у березні в Римі збираються відкрити салон-музей, присвячений Гоголю. Розкажіть про цю подію, будь ласка.*

— Так. Дякую за це запитання. Я вважаю, що культурна співпраця між Італією та Україною це справді один із пріоритетів нашого двостороннього партнерства. Я завжди зауважую, що Італія — перша країна в світі у сфері культури, це супердержава в цьому плані. Тому я дуже пишаюсь, що один із найвідоміших письменників України та й в історії літератури Микола Гоголь жив у Римі. Я думаю, що українцям буде приємно дізнатись, що зараз італійська Вікіпедія визначає Гоголя як «uno scrittore e drammaturgo Ukraina de linguorusso» — російськомовний український письменник і драматург. Якщо дозволите,

я б додав, що він ще й трішки італієць. У мене тут цитата із Гоголя, якщо Ви не заперечуєте, те що він писав про Італію: «Якби ви знали, — пише Гоголь, — з якою радістю я покинув би ... і полетів би в мою душеньку, мою красуню Італію, вона моя. Ніхто в світі її не відніме у мене. Я народився тут. Ось моя думка: хто був в Італії, той скаже «прощавай» іншим землям, хто був на небі, той не захоче на землю, словом, Європа в порівнянні з Італією, все одно, що день похмурий і день сонячний, вся Європа для того, щоб дивитись, а Італія — для того, щоб жити». Ось таке писав Гоголь. Він, звісно, один із найвизначніших письменників, які народились в Україні, але, мабуть, ще не всі італійці знають, що Україна це земля, де народився не тільки Гоголь. Я знаю, що в Україні народився відомий письменник Джозеф Конрад, і звісно ж, Тарас Шевченко, якщо ми говоримо про минуле століття. Італійці мають знати, що в Україні народився відомий письменник Едуард Лімонов, який в Італії зараз дуже відомий, а французький письменник Каррер д'Анкосс написав дуже гарну біографію Лімонова. Ця книга стала бестселером в Італії, тому я думаю, що у нашій країні перевидадуть його твори, а Лімонов народився, до речі, в Харкові. Вибачте, що я так довго веду мову про письменників.

— *Це дуже приємно, що так поважаєте і знаєте українських письменників. Пане Посол, як Ви зазначили, внесок Італії в розвиток культури світу важко переоцінити, а яким чином Посольство збирається у найближчому майбутньому поділитися з українцями останніми здобутками італійської культури?*

— Якщо говорити про культуру, не тільки літературу, маю зазначити, що наша співпраця останнім часом значно активізувалась. Це тому, що мені вдалося призначити нового директора Інституту культури, він вже працював в Україні, професор Франко Баллоні. Його тут знають і поважають, він великий організатор, тому нещодавно ми організували в Оперному театрі гала-концерт солістів Академії театру Ла Скала, це було наприкінці лютого. Можу помилятись, але, гадаю, що це вперше в Україні. В концерті брала участь суперзірка італійської опери і, можна сказати, світової опери сопрано Лучана Серра, вона дуже відома як співачка бельканто. Це те, що ми вже зробили. У квітні 2013 року ми провели концерт «Гала Верді» в Національній філармонії, це певний старт святкування в Україні 200-річчя від дня народження великого композитора Джузеппе Верді, продовження — травень, виконання реквієму Верді, який присвячено також 100-річчю Національної музичної академії імені Петра Чайковського. Закінчили святкування Верді-ювілею в жовтні грандіозним фестивалем «Аве Верді» також на сцені

Національної опери імені Шевченка. Ми намагаємось бути якомога активнішими не тільки в столиці України. В цьому році заплановано концерти класичної італійської музики в Одесі, у Львові, в Чернівцях, Донецьку та інших містах.

— *Я знаю, що Посольство активізує роботу зі знайомства українського глядача з італійським кінематографом.*

— Так, ми беремо участь в усіх фестивалях, на яких представляємо як наших класиків, так і нові фільми, хоча я знаю, що українці з дитинства люблять нашу класику. Ми говорили про літературу, музику, кіно, а є ще живопис. Італія країна великих художників і ми хочемо провести у Києві художню виставку із колекції флорентійської галереї Уффіци, яка вперше представить вашій публіці шедеври різних майстрів живопису. Також є видавничі проекти разом з Міністерством культури, з вашими компетентними закладами, які займаються літературою. Зараз працюю над виданням книги про діяльність італійців в Україні, прекрасні пригоди італійських артистів, художників, письменників у вашій країні. Не тільки українці жили в Італії, але й італійці жили в Україні.

— *Це буде дуже цікаво. Сподіваюсь, що українці відвідають усі культурні заходи, ініційовані Посольством Італії. Пане Посол, Ви в Україні уже більше року. Які враження склались за цей час про Україну?*

— До приїзду в Україну у Міністерстві закордонних справ Італії я обіймав доволі важливу посаду і мені дали можливість обрати, куди поїхати закордон у статусі Надзвичайного і Повноважного Посла моєї держави. І я вибрав Україну, вибрав Київ, бо думав і думаю, що для дипломата тут є всі найцікавіші моменти для нашої професії: відносини з Євросоюзом, відносини з Росією, енергетичні питання. Окрім того, це країна, де дуже люблять Італію та італійську культуру, що також вплинуло на мій вибір. Але з професійного погляду, думаю, що це одна із найцікавіших країн для італійського дипломата.

— *Пане Посол, дякую за нашу розмову і бажаю Вам усього найкращого та успіхів у Вашій високоповажній діяльності.*

— Дякую.

*Розмову вела Анна Костюченко,
ведуча програми «Україна дипломатична»*

Fabrizio ROMANO,

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Italy to Ukraine

— *«One, who does not appreciate life, does not deserve it», — was once said by the great artist and philosopher Leonardo da Vinci. However, these words do not apply to his countrymen. Taste for life, that's what characterizes the Italians. It manifests in everything — in the greatness and beauty of the cities, enjoyment of food and wine, love for freedom and, of course, devotion to different kinds of art. Indeed, it is difficult to overestimate contribution made by the Italians to development of cinema, painting, sculpture and music.*

We are pleased to talk to the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Italy to Ukraine Mr. Fabrizio Romano. We are glad to see you, Mr. Ambassador.

— Nice to see you too.

— *Mr. Ambassador, experts estimate the turnover between our countries in 2012 at about \$6 billion. Which are the main products of exports and imports between the two countries?*

— That's right. Italy imports from Ukraine mainly steel products. We may say that 33–34% of imports fall on semi-finished iron and steel, agricultural products, smaller portion falls on natural stones and leather. Furniture is the basis of our exports to Ukraine. Recently as you know, we opened two exhibitions (one of them is «Interior Furniture»). Also, a significant share of export includes industrial equipment, clothes, shoes, white goods, bathroom fixtures, and to a lesser extent chemicals, pharmaceuticals and plastics.

— *In February 2012 our countries signed an agreement on development of relations in the field of navigation. How does it affect the scope and development of trade between our countries?*

— Agreement on navigation and commercial maritime shipping between Italy and Ukraine is an important tool for the development of trade relations between our countries. This document replaces the agreement signed in the Soviet times between Italy and the Soviet Union and governs our relationship with Ukraine in this respect according to modern challenges. Such links are important

for the development of maritime navigation and thanks to its ports on the Black Sea Ukraine is a very important partner for us.

— *Mr. Ambassador, the banking sector is one of the most important sectors of the Italian economy. What about Italian bankers in Ukraine?*

— As you know, the main banks of Italy with large investments are operating in Ukraine, namely the Italian Unicredit Bank, represented by Ukrspotsbank and Intezasampaulo Bank represented by Praveks Bank. I think it would not be fair to say that all is well and these banks have no problems in Ukraine, but in spite of the difficulties that are always present, the Italian representatives of both banks believe that Ukraine has the potential and with cautious and proactive business approach one can find opportunities for growth. So they are going to stay in the country and work with the Ukrainian partners.

— *Mr. Ambassador, officially Italy is home to more than 200,000 Ukrainians. What is the contribution of Ukrainians to development of the Italian economy and what is the attitude of Italians to our countrymen in Italy?*

— It is true. In Italy, as you know, there is a very large Ukrainian community (officially around 200,000 Ukrainians, but I think that this number is actually higher). The Ukrainian community plays an important role in the Italian economy. It goes about immigration that mainly has socio-economic reasons, not political, but I believe that the Ukrainian community began to play a political role, as the Italians respected the Ukrainians. Emigration is probably not the right word to call the Ukrainian presence in Italy after the fall of the Soviet Union. After 20 years, I may really say that the Ukrainian community consists of people, who are best integrated into the country from a social and cultural point of view. We can say that the Ukrainians distinguished themselves as representatives of one of the most productive, piece-loving and hardworking nations. Italians are very pleased with the presence of Ukrainians. This all started 20 years ago, when mostly women emigrated to Italy for seasonal work. Today Italy is a prestigious destination for those members of the Ukrainian society, which have largely professional and cultural skills.

— *Do Italians treat Ukrainians positively?*

— Very positively.

— *Mr. Ambassador, Italy is such a desirable destination for many tourists and I want to believe that Ukrainians are no exception. How do you assess the dynamics of tourist and business visits of the Ukrainians to Italy?*

— Yes, we talked about the Ukrainians working in Italy, but our country is visited by a large number of tourists. Tourism is one of the most profitable economic spheres in Italy. It has an industrial scale. So you can imagine how strategically important it is for us to attract tourist flows to the country. I would say that from the economic point of view this is our primary goal. The entire staff of the Embassy is making great efforts for quality and timely issuance of visas. We issue about 60,000 visas annually, 70% of which are travel visas. We do our best to simplify this procedure. Surely, there are many legal nuances and the law is the law, but we do our best for the Ukrainian tourists to get a visa as easier as possible. As of now I managed to extend the visa office, though it was very difficult — resource problems are everywhere, as you know. Many citizens of Ukraine acknowledged that in recent months the visa documents are processed much faster. I must say that the number of tourists increased by 20%, which is a good thing. I will use this opportunity to inform all, who want to travel to Italy — people from other Ukrainian cities have to come to Kyiv in order to get visas. Now we have opened new offices in the major cities of Ukraine, to where you can send documents to obtain a visa.

— *It is nice to hear that. As you know, a brilliant Ukrainian writer Mykola Gogol lived for some time in Rome. It was there that he created his masterpieces, such as the novel «Rome» and the world famous novel «Dead Souls». I know that in March in Rome Italians are going to open a salon-museum dedicated to Gogol. Tell us about this event, please.*

— Yes. Thank you for your question. I believe that cultural cooperation between Italy and Ukraine is truly one of the priorities of our bilateral partnership. I always say that Italy is the first country in the world in the sphere of culture, it is a super power in this regard. So I'm very proud that one of most famous Ukrainian and world writers Mykola Gogol lived in Rome. I think that the Ukrainians will be pleased to know that now the Italian Wikipedia defines as Gogol «uno scrittore e drammaturgo Ukraina de linguor-usso» — «the Ukrainian Russian-language writer and playwright». If I may, I would add that he was also a little Italian. If you do

not mind, I will quote from Gogol, what he wrote about Italy, «If you knew with what joy I have left ... and gone to my darling, my beautiful Italy, it is mine. No one in the world will take it away from me. I was born here. Here's my thought: who happened to be in Italy, he would say «goodbye» to other lands, who was in heaven, he would not want to be bask to the earth. Briefly speaking, Europe as compared to Italy, is like clouded sky as compared to the sunny day. The whole of Europe for traveling and only Italy is for living». This is what Gogol wrote about Italy. He is certainly one of the greatest writers, who were born in Ukraine, but apparently not all Italians know that Ukraine is the land, where not only Gogol was born. I know that the famous writer Joseph Conrad was born in Ukraine, and of course, Taras Shevchenko, if we talk about the past century. Italians should know that famous writer Eduard Limonov was born in Ukraine. He is very famous in Italy now. The French writer Carrer d'Ankoss wrote a very good biography of Limonov. This book became a bestseller in Italy, so I think that Limonov's works will be republished in Italy. By the way, Limonov was born in Kharkiv. Sorry I've been talking so much about the writers.

— *It is very nice that you know and respect the Ukrainian writers. Mr. Ambassador, as you indicated, contribution of Italy to the development of the world culture is hard to overestimate. How the Embassy is going in the near future to share with Ukrainians the latest achievements of the Italian culture?*

— If we talk about culture, not only about literature, I note that our cooperation in the cultural sphere has intensified in recent years. This is because I was able to appoint a new director of the Institute of Culture Professor Franco Balloni, who worked in Ukraine. He is known and respected here, he is a great organizer, so recently we organized at the Opera House the gala concert of the soloists of the La Scala Theater Academy. It was in the end of February. I could be wrong, but I think this is for the first time in Ukraine. Superstar of the Italian and world opera soprano Luciana Serra participated in the concert. She is very well known as bel canto singer. This is what we have done. In April 2013 we held a concert «Verdi Gala» at the National Philharmonic Hall. It was the beginning of celebration of the 200th anniversary of the great composer Giuseppe Verdi in Ukraine. The celebration continued in May by performance of Verdi's Requiem dedicated to the 100th anniversary of the Peter Tchaikovsky National Music Academy. We

plan to finish the Verdi anniversary celebration in October by a grand festival «Ave Verdi», that will be held at the Shevchenko National Opera House. We try to be active not only in the capital of Ukraine. This year the concerts of classical music are scheduled in Odesa, Lviv, Chernivtsi, Donetsk and other cities.

— *I know that the Embassy is working to familiarize the Ukrainian audience with Italian cinema.*

— Yes, we participate in all film festivals representing both our classics and new films, although I know that Ukrainians love our classical movies from childhood. We talked about literature, music and cinema, but there is also painting. Italy is the country of great artists and we are planning to organized in Kyiv an art exhibition from the collection of the Uffizi Gallery of Florence displaying for your audience the masterpieces of various painters for the first time. There are also publishing projects with the Ministry of Culture and with your other competent institutions involved in publication activities. Currently we are working on publishing a book on the activities of Italians in Ukraine, about wonderful adventures of Italian artists, painters, writers in your country. Not only Ukrainians lived in Italy, but also the Italians lived in Ukraine.

— *It will be very interesting. I hope that Ukrainians will visit all cultural activities initiated by your Embassy. Mr. Ambassador, you are in Ukraine for over a year. What impressions do you have about Ukraine after this period of your stay in our country?*

— Before coming to Ukraine I held a rather important position in the Ministry of Foreign Affairs of Italy, and I was given the opportunity to choose, where to go abroad as an Ambassador. I chose Ukraine, Kyiv, because I thought and think that this place is the most interesting for our profession: relations with the EU, relations with Russia, energy issues. In addition, this is a country, where people love Italy and Italian culture and this also decided my choice. From a professional point of view, I think this is one of the most interesting countries for the Italian diplomat.

— *Mr. Ambassador, thank you for this interview and I wish you all the best and success in your highly respected activity.*

— Thank you.

*Interviewed by **Anna Kostyuchenko**,
link lady of the «Diplomatic Ukraine» program*